

Javne storitve – mednarodne primerjave

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 7/2003

str. 21

Deleži v bruto dodani vrednosti celotnega gospodarstva (A – P), v %

	Javne storitve ¹ (L, M, N, O, P)			Javna uprava, obramba in obvezno soc. zavarov. (L)		Izobraževanje (M)		Zdravstvo in socialno varstvo (N)		Druge javne skupne in osebne storitve (O)	
	1995	2000	2003	1995	2002	1995	2002	1995	2002	1995	2002
SLOVENIJA	19.6	20.2	20.2 ²	5.8	6.3	5.3	5.6	5.2	5.0	3.2	3.3
EU-25	21.7	21.6	22.3	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-15	21.8	21.7	22.4	-	-	-	-	-	-	-	-
Povp. EU-19 ³	-	-	-	6.4	6.5	4.9	4.9	5.4	5.5	3.4	3.5
Belgija	23.9	23.7	24.7	8.0	8.2	6.7	6.6	6.2	7.0	2.4	2.2
Danska	26.6	25.7	26.8	7.7	6.6	5.4	5.5	10.1	10.3	4.2	4.1
Nemčija	21.6	21.5	21.7	6.6	6.1	4.2	4.1	6.1	6.4	4.6	5.0
Španija	20.7	20.6	20.5	6.4	6.0	4.8	4.7	5.4	5.4	3.1	3.2
Italija	18.8	19.3	20.0	5.5	5.4	5.0	5.0	4.3	4.9	3.3	3.6
Nizozemska	23.3	22.5	25.2	8.2	7.6	4.4	4.3	7.3	8.3	3.1	3.4
Avstrija	22.0	19.8	20.0	6.7	5.8	5.4	5.2	5.8	5.2	3.8	3.5
Finska	22.7	20.7	22.1	5.3	4.9	5.3	4.9	8.4	8.2	3.6	3.5
Češka	15.1	15.6	16.4	5.0	5.6	3.6	3.9	3.4	3.9	3.0	2.7
Estonija	17.6	17.6	17.6	4.7	4.7	5.4	5.1	3.4	2.9	4.1	4.5
Latvija	20.5	21.3	19.5	7.1	8.0	5.5	5.0	4.6	3.0	3.3	3.9
Litva	15.9	20.0	17.3	6.2	5.5	4.7	6.1	2.7	3.4	2.9	3.3
Madžarska	20.5	20.8	23.2 ²	7.1	9.4	5.1	5.4	4.6	4.9	3.6	3.7
Slovaška	13.7	16.3	17.9	4.8	7.7	3.4	3.5	3.4	3.8	2.1	2.7

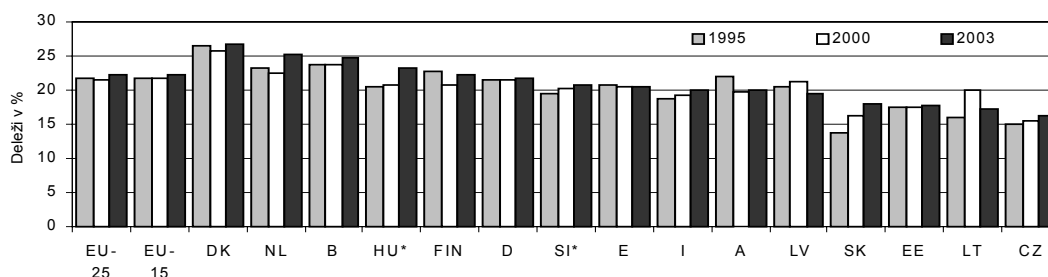
Vir podatkov: SURS (revidirana serija podatkov o dodani vrednosti po dejavnostih – Statistična objava št. 81; junij 2004; Eurostat. Opomba: ¹v podatku o deležu javnih storitev je po metodologiji Eurostata prišteta tudi dodana vrednost, ki jo ustvarijo zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (dejavnost P), ki pa je v vseh državah zelo majhna (v večini manj kot 0.3% dodane vrednosti vseh panog); ²podatek za leto 2002; ³aritmetična sredina deležev v državah, za katere imamo podatek za leto 2002.

V Sloveniji se je delež javnih storitev v dodani vrednosti celotnega gospodarstva od leta 1995 do 2002 povečal na 20.2%, kar je pod povprečnim deležem držav EU-25 in višje od deleža javnih storitev v večini držav novih članic EU. Po posameznih dejavnostih (L–O), ki se uvrščajo v skupino javnih storitev, so deleži za Slovenijo za leto 2002 primerljivi s povprečjem 19-ih držav EU za katere razpolagamo s podatki; nekoliko nad povprečjem je le delež dejavnosti izobraževanja (M) – za 0.7 strukturne točke; pod povprečjem pa delež dejavnosti zdravstva in socialnega varstva (N) – za 0.5 strukturne točke.

Podobna gibanja kot v Sloveniji so bila v obdobju od 1995 do 2003 v javnih storitvah zabeležena tudi v večini držav novih članic EU, ki so v tem času izgrajevale institucije sodobne države in bile v procesu preoblikovanja in prilagajanja zakonodaje za vključitev v EU. Velike sistemske spremembe so zahtevale številne nove zaposlitve zlasti v javni upravi (L), relativno visoke stopnje rasti pa so bile zabeležene tudi v dejavnosti izobraževanja (hitra rast števila študentov in pospešen razvoj na področju višjega in visokega šolstva) ter dejavnosti zdravstva in socialnega varstva. Tudi v razvitejših državah članicah EU se je v obdobju od leta 2001 do 2003 delež javnih storitev v gospodarski strukturi ponovno nekoliko povečal (v letih od 1995 do 2000 je upadal), vendar predvsem zaradi v zadnjih letih bolj umirjene rasti drugih gospodarskih dejavnosti. Z vidika prilagajanja spremembam v gospodarski aktivnosti so namreč javne storitve, ki jih še vedno izvajajo pretežno netržni subjekti (EO 5/2002:str. 22), razmeroma toge.

V Sloveniji lahko pričakujemo, da se bo v naslednjih letih relativno visoka rast dodane vrednosti javnih storitev še nadaljevala, vendar naj bi bila strukturno ugodnejša. Postopoma se bo umirjala rast dejavnosti javne uprave (L) in krepila rast drugih javnih storitvenih sektorjev, ob tem bo treba okrepiti vlogo zasebnih ponudnikov javnih storitev in zagotoviti finančno vzdržnost hitrejšega razvoja na področjih izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva. To bo mogoče le ob hitrejši rasti produktivnejših, tržnih storitvenih dejavnosti, ob čemer bi se tudi krepitev deleža javnih storitev v celotni gospodarski strukturi ustavila.

Graf: Deleži javnih storitev (L-P) v bruto dodani vrednosti celotnega gospodarstva

Vir podatkov: SURS, Eurostat (New Cronos Database). Opomba: Slovenija in Madžarska - podatek za leto 2002.